

OSTBELGIEN LEBEN 2025
REGIONAAL ONTWIKKELINGSCONCEPT
VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP
KORTE PRESENTATIE - DEEL

4

DG

AFKORTINGEN

REK	Het Regionaal Ontwikkelingsconcept van de Duitstalige Gemeenschap
REK I	Eerste fase van de uitvoering van het Regionaal Ontwikkelingsconcept (2009-2014)
REK II	Tweede fase van de uitvoering van het Regionaal Ontwikkelingsconcept (2014-2019)

COPYRIGHT FOTO'S

Titel	Willi Filz · Cultureel Comité Eupen, Close-Act · Chudoschnik Sunergia · Provid, Photocase · Willi Filz · Photocrew, Fotolia · Christian Charlier, Xact photography · eastbelgium.com · eastbelgium.com, Dominik Ketz
P. 05	1e en 3e van boven Christian Charlier, Xact photography · 2e van boven Christa Wintgens
P. 06	SolStock, iStock · 2e en 3e van boven Tania Van den Berghen · Caroline Pankert
P. 07	Belgaimage, Thierry Rogé · Inga Klawitter · Badahos, iStock · PhotoSG, Fotolia/1A · Tania Van den Berghen
P. 08	Sarah Bongartz · 2e en 3e van boven Christian Charlier, Xact photography
P. 09	1e en 3e van boven Christian Charlier, Xact photography · Alfons Henkes · Arbeitsamt, Bernd Johannis
P. 10	Belgaimage, Thierry Rogé · Oxfam, Tineke D'haese · Yuri Arcurs, Fotolia · Denys Kuvaiev, Fotolia · Yanlev, Fotolia
P. 11	Willi Filz · eastbelgium.com, Florian Haymann · Nosbau, Tanja Wilden

“OSTBELGIEN LEBEN 2025“

Hoe willen we in 2025 in de Duitstalige Gemeenschap leven? Wat willen we op de lange termijn bereiken? Wat moeten we nu doen om deze visie te realiseren? Die vragen vormden het uitgangspunt voor de uitwerking van het REK. In 2008 en 2009 werd een strategisch plan voor de lange termijn opgemaakt dat verder gaat dan het gebruikelijke politieke denken in legislatuurperiodes. Eerst gaf de Regering van de Duitstalige Gemeenschap opdracht voor een uitgebreide inventarisatie om de sterke en zwakke punten, de kansen en de risico's voor de verschillende onderwerpen te identificeren. Die analyse vormde de basis voor de burgerfora, waar de eerste strategische benaderingen konden worden ontwikkeld.

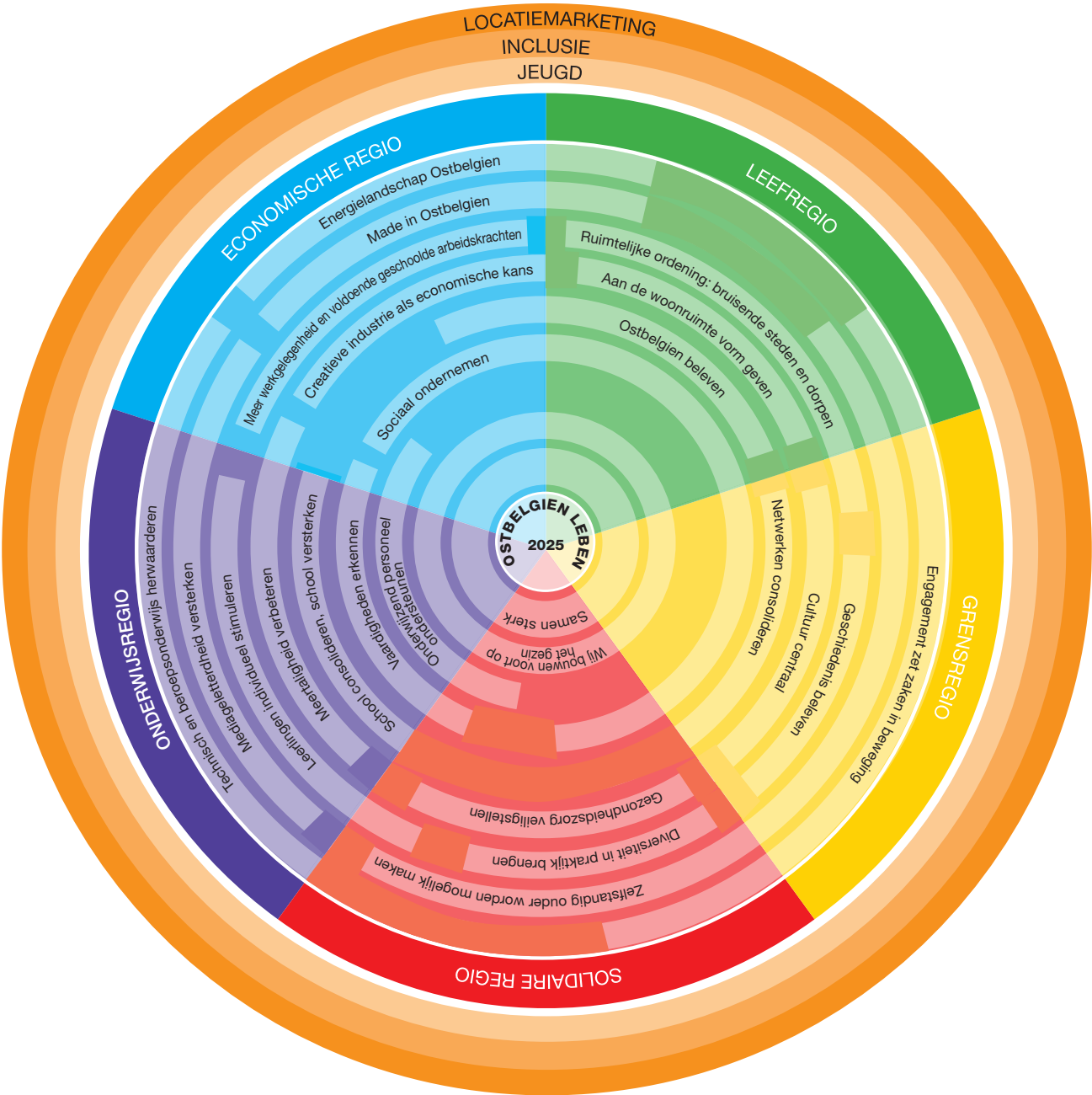
In 2009 verschenen de eerste twee delen van het REK. Zij vatten het algemene concept en de toekomstige doelstellingen van de Duitstalige Gemeenschap samen.

In 2011 verscheen het derde deel van het REK. Dat beschrijft in 16 toekomstprojecten en 48 deelprojecten de maatregelen die in het kader van het REK I werden ontwikkeld en tussen 2009 en 2014 werden gerealiseerd.

Deel 4 van het REK werd gepubliceerd in 2015 en omvat 3 horizontale projecten en 24 toekomstprojecten die in het kader van het REK II tussen 2014 en 2019 moeten worden uitgevoerd.

Deze publicatie geeft een beknopt overzicht van de uitgangspunten van de 3 horizontale projecten en de 24 toekomstprojecten uit deel 4.

HET REK II IN EEN OOGOPSLAG

DE HORIZONTALE PROJECTEN

BIJZONDERE AANDACHT

We willen dat de actoren van alle domeinen van de samenleving bij de projecten voor inclusie, jeugd en locatiemarketing in Ostbelgien betrokken worden. De horizontale projecten moeten een integraal onderdeel worden van alle maatregelen die in het kader van het REK II worden genomen. Op die manier moeten ze in alle bevoegdheidsgebieden van de Duitstalige Gemeenschap geïntegreerd worden.

HORIZONTAAL PROJECT INCLUSIE

Mensen met een handicap moeten onbeperkt van alle maatschappelijke en sociale voorzieningen gebruik kunnen maken. Wij streven daarom naar de oprichting van een inclusieve samenleving zoals bedoeld in de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap. Het actieplan “DG Inklusiv 2025” bevat concrete maatregelen en uitgangspunten voor de uitvoering van deze conventie. Wij willen dit actieplan en de overige REK-projecten rond inclusie realiseren met participatie van mensen met een handicap. Met het REK moet het thema inclusie in alle bevoegdheidsgebieden van de Duitstalige Gemeenschap geïntegreerd worden, zodat deze stap voor stap een inclusieve samenleving kan worden.

HORIZONTAAL PROJECT JEUGD

Na een grondige hervorming van het jeugdwerk in het kader van het REK I wensen wij het thema jeugd in het REK II ruimer aan te pakken. De jeugd gaat iedereen aan en moet daarom door alle bevoegdheidsgebieden worden opgenomen. Met het Strategisch Plan voor de Jeugd willen wij samen met de jongeren oplossingen uitwerken op het vlak van emoties en zelfbeeld, politieke vorming, afhankelijkheid, diversiteit en integratie. Met de invoering van een certificaat voor jeugdwerkers willen we mensen voor deze gevarieerde en boeiende baan winnen. Een andere centraal thema is de bevordering van de cultuureducatie (“Cultuur maakt school”). Daarnaast willen we de nodige structuren creëren om jongeren in probleemsituaties onderdak te bieden tegen betaalbare prijzen.

HORIZONTAAL PROJECT LOCATIEMARKETING OSTBELGIEN

Het ontbreken van een gemeenschappelijke marketingstrategie voor de locatie Ostbelgien is een groot concurrentienadeel voor de Duitstalige Gemeenschap. We willen de verschillende initiatieven bundelen en met deze maatregel niet alleen de regionale identiteit versterken, maar onze regio bovendien in alle sectoren als een sterke locatie op de kaart zetten. Daarom hebben we het merk “Ostbelgien” laten beschermen met het oog op een uniforme etikettering van onze producten en diensten. Dit handelsmerk wordt intussen met succes gebruikt in het toerisme en voor onze streekproducten. Wij willen dit initiatief nu uitbreiden tot andere sectoren en op die manier zowel de mensen als de bedrijven overtuigen van de aantrekkelijkheid van Ostbelgien.

GRENSREGIO

BRUGFUNCTIE VOOR CULTUUR, IDENTITEIT EN LOCATIE

Via de unieke culturele identiteit van de Duitstalige Gemeenschap willen wij onze brugfunctie tussen Wallonië, Vlaanderen, Nederland, Duitsland en Luxemburg verder uitbouwen. Bij de thema's netwerkvorming en openheid spelen ook burgers die zich als vrijwilliger engageren, een dragende rol.

ENGAGEMENT ZET ZAKEN IN BEWEGING

De Duitstalige Gemeenschap wordt gekenmerkt door een actief verenigingsleven en een hoge bereidheid tot vrijwilligerswerk. Voor de goede werking van de verenigingen is het echter van essentieel belang dat nieuwe vrijwilligers worden aangetrokken. Daarom willen wij de kadervoorwaarden voor het vrijwilligerswerk verder verbeteren. We willen daarbij vooral het accent leggen op kwalificatie, erkenning en bewustmaking voor het vrijwilligerswerk enerzijds en de adviesverlening en informatie aan en bemiddeling van vrijwilligers anderzijds.

GESCHIEDENIS BELEVEN

Wij zijn ervan overtuigd dat verdieping in de eigen geschiedenis een belangrijke bijdrage kan leveren tot de verdere ontwikkeling van onze eigen identiteit en de politieke vorming. De geschiedenis verkennen, beschrijven en duiden - dat dient te gebeuren via het Centrum voor de Regionale Geschiedenis in samenwerking met de betrokken actoren voor de burgers van de Duitstalige Gemeenschap en de burgers uit de naburige regio's. Dit werk moet een hoogstaande wetenschappelijke kwaliteit hebben en in een zo groot mogelijke openheid plaatsvinden.

CULTUUR CENTRAAL

Na de hervorming in het kader van het REK I en de daarmee gepaard gaande herfinanciering moeten in het REK II in culturele sleuteldomeinen accenten worden geplaatst. Wij willen dat kinderen en jongeren al vroeg kunst kunnen ontdekken. Om de kadervoorwaarden van de culturele vorming in de Duitstalige Gemeenschap te verbeteren, moeten de actoren eerst rond de tafel gaan zitten. Kunst leeft van haar publiek. Daarom moeten kunstenaars en kunstwerken mobieler worden. Bovendien willen we door de stijgende vraag naar creatieve vrijetijdsbesteding ook op dat vlak actief worden.

NETWERKEN CONSOLIDEREN

Als kleine regio is de Duitstalige Gemeenschap in vele opzichten aangewezen op de goede samenwerking met haar partners. Ze vervult vaak een brugfunctie tussen de verschillende taal- en cultuurgebieden. Het onderhouden van contacten en een goede nationale en internationale netwerkvorming zijn daarom van het allergrootste belang. Wij hebben verschillende netwerken opgericht die door de vzw "DG-Netwerke" moeten worden beheerd en gecoördineerd. Wij willen ook netwerking stimuleren met regelmatige netwerkbijeenkomsten en de oprichting van een digitaal uitwisselingsplatform.

ECONOMISCHE REGIO

INNOVATIE, SAMENWERKING EN VERANTWOORDELIJKHEID

Tegen 2025 willen wij de Duitstalige Gemeenschap nog sterker profileren als regio waar vakbekwaamheid en dienstverlening hoog in het vaandel staan, door de vele kmo's via sterke netwerken te stimuleren en actief te ondersteunen. De aandacht gaat hierbij vooral naar thema's zoals duurzaamheid, regionale kringlopen, openheid en creativiteit.

MEER WERKGELIJKHEID EN VOLDOENDE GESCHOOLDE ARBEIDSKRACHTEN

Wij willen het potentieel van onze arbeidsmarkt ten volle benutten en vraag en aanbod nog beter op elkaar afstemmen. In het kader van de zesde staatshervorming worden belangrijke instrumenten aan ons overgedragen die ons nieuwe ruimte geven voor de uitwerking van ons arbeidsmarktbeleid. Wij willen bijvoorbeeld bij de arbeidsbemiddeling voor werklozen het draaideureffect tegengaan. De werkgelegenheidssteun moet eenvoudiger, transparanter en efficiënter georganiseerd worden.

ENERGIELANDSCHAP OSTBELGIEN

Wij willen het grote potentieel van de energie-efficiëntie en de hernieuwbare energie benutten. Daartoe hebben we reeds een energiemodel met concrete actieterreinen en maatregelen uitgewerkt. Bij de omzetting van het toekomstproject "Energielandschap Ostbelgien" willen we vooral energie-efficiëntie, duurzaam bouwen, hernieuwbare energiebronnen en mobiliteit aanpakken.

CREATIEVE INDUSTRIE ALS ECONOMISCHE KANS

De creatieve en culturele industrie stond lang in de schaduw van de traditionele, homogene economische sectoren. De laatste jaren bleek echter meer en meer hoe groot het potentieel is van de creatieve industrie als motor voor de ontwikkeling van de regio als vestigingsplaats, de innovatie en de bevordering van de economie. Wij willen deze sector meer zichtbaar maken en de culturele en creatieve industrie stimuleren met maatregelen zoals de netwerkvorming tussen de verschillende subsectoren of het aanbieden van advies- en ondersteuningsmogelijkheden.

MADE IN OSTBELGIEN

De vestigingsplaats Ostbelgien staat borg voor kwalitatief hoogstaande streekproducten. Die willen wij met het label "Made in Ostbelgien" uniform etiketteren en op die manier hun commercialisering en bekendheid stimuleren. Naast het economische aspect kunnen we met het merk Ostbelgien ook de regionale identiteit versterken en Ostbelgien als vestigingslocatie internationaal beter positioneren. Daarbij willen we naast het toerisme en de voedingssector ook andere sectoren met het merk vertrouwd maken.

SOCIAAL ONDERNEMEN

Niet alleen op Europees en Belgisch vlak maar ook in Ostbelgien is de solidaire economie belangrijker geworden. Wij zijn overtuigd van het maatschappelijke nut van de sector en willen met de hulp van sociale bedrijven in het bijzonder voor de ver van de arbeidsmarkt afstaande werkzoekenden opleidingsmogelijkheden en banen creëren. Dat moet vooral gebeuren door een passend product- en dienstenaanbod. Ons hoofddoel is ervoor te zorgen dat deze sector meer erkenning krijgt.

ONDERWIJSREGIO

ONS KAPITAAL VOOR DE TOEKOMST

Wij willen de strategische doelstellingen op dit gebied uitbouwen: gelijke onderwijskansen, kwalitatief hoogstaand onderwijs, uitstekende opleidingen en uitgebreide participatiemogelijkheden voor jongeren.

VAARDIGHEDEN ERKENNEN

De hedendaagse samenleving ontwikkelt zich alsmaar sneller. Door de demografische veranderingen, de verlenging van het arbeidsleven en het dreigende tekort aan gekwalificeerd personeel wordt het levenslang leren alsmaar belangrijker. Wij willen de burgers de mogelijkheden geven om de professionele vaardigheden die ze buiten de school verworven hebben, zichtbaar te maken en te laten erkennen. Op die manier moeten de burgers via verkorte leertrajecten diploma's en kwalificaties kunnen behalen en hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren.

ONDERWIJZEND PERSONEEL ONDERSTEUNEN

Sinds jaren wordt de onderwijssector geconfronteerd met een gebrek aan gekwalificeerd en competent onderwijsend personeel. Uit studies blijkt dat de beste leerlingen in een succesvol onderwijssysteem voor het beroep van leraar of leraar kiezen. Om dit te bereiken, willen wij met een multidimensionale strategie - waarbij het beroep van leraar wordt gezien als een continuüm - de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep vergroten en vooral initiatieven nemen op het vlak van de opleiding en de aanwerving van leraren. Daarnaast willen we een concept voor de ontwikkeling van het personeel uitwerken en de start in het lerarenberoep koppelen aan een begeleide instapfase.

MEDIAGELETTERDHEID VERSTERKEN

Mediageletterdheid wordt alsmaar belangrijker in de informatie- en kennismaatschappij van de 21e eeuw. Onze leerlingen moeten niet alleen leren om te gaan met de respectieve elektronische toestellen, ze moeten ook in staat zijn om de media en hun inhoud kritisch te bekijken en genuanceerde zoekvaardigheden te verwerven. Naast de leraren en leerlingen willen wij ook alle andere doelgroepen in de samenleving bereiken om eventuele tekorten te identificeren en aan te pakken.

MEERTALIGHEID VERBETEREN

Meertaligheid bevorderen is een van de prioriteiten in het onderwijs van de Duitstalige Gemeenschap. Wij willen deze uitdaging aangaan en het proces van kwaliteitsverbetering voortzetten dat met het REK I werd ingezet. Het is de bedoeling dat alle burgers een of meer vreemde talen kunnen leren om hun schoolloopbaan en professionele carrière met succes uit te bouwen. De succesvolle invoering en geplande uitbreiding van het proefproject “tweetalige kleuterscholen” toont aan dat we altijd open staan voor nieuwe inzichten en ontwikkelingen, dat we innovatieve wegen inslaan en tegelijk de bestaande concepten zoals de kaderplannen willen voortzetten.

LEERLINGEN INDIVIDUEEL STIMULEREN

In het onderwijs beschouwen wij rechtvaardigheid en kwaliteitsverbetering als een belangrijke, permanente educatieve taak. We willen dat alle leerlingen zo individueel en gedifferentieerd mogelijk begeleid worden. Hierbij moeten de individuele leernoden van de leerlingen nog beter worden geïdentificeerd. Een kerntaak is bovendien de verdere omzetting en verdere ontwikkeling van het “Totaalconcept inzake onderwijsbeleid”.

SCHOOL CONSOLIDEREN, SCHOOL VERSTERKEN

Aan het begin van de 21e eeuw staat onze samenleving voor belangrijke uitdagingen. De school als afspiegeling van de samenleving moet op passende wijze op die maatschappelijke ontwikkelingen reageren. Enerzijds moet hiervoor het competentiegericht onderwijs in de scholen van de Duitstalige Gemeenschap verder worden uitgerold. Anderzijds moeten de leerlingen intensiever worden begeleid bij de voorbereiding op hun beroepskeuze. Het bevorderen van de creativiteit, het ontwikkelen van een positief zelfbeeld en het versterken van het welzijn van alle hoofdrolspelers in de scholen vormen andere aandachtspunten van dit toekomstproject.

TECHNISCH EN BEROEPSONDERWIJS HERWAARDEREN

De technische en beroepsopleidingen hebben niet alleen betrekking op de middenstandsopleiding maar ook op de relevante afdelingen in de secundaire scholen. Ze nemen in de Duitstalige Gemeenschap een belangrijke plaats in omdat Oostbelgië als vestigingslocatie voor bedrijven in hoge mate profiteert van goed opgeleide vakmensen. Wij willen de ontwikkeling van dergelijke gekwalificeerde arbeidskrachten nog verder stimuleren en het technisch en beroepsonderwijs nog aantrekkelijker maken. Hiervoor hebben we een coherent concept voor de hele schoolcyclus nodig waarmee we de jongeren aanmoedigen en in staat stellen om voor een dergelijke opleiding te kiezen.

SOLIDAIRE REGIO

SOCIALE DIENSTVERLENING DUURZAAM WAARBORGEN

Tegen 2025 willen we de eerstelijnsgezondheidszorg in de Duitstalige Gemeenschap en de efficiënte zorgstructuren verder uitbouwen en op een kwalitatief hoogstaand niveau houden. Gelet op de democratische ontwikkelingen wordt daarbij bijzondere aandacht besteed aan de sociale cohesie bij de bevolking en aan burgers die door gezondheidsproblemen, sociale omstandigheden of economische moeilijkheden minder kansen krijgen.

GEZONDHEIDSZORG VEILIGSTELLEN

De gezondheidssector is voortdurend in beweging. Wij willen op die ontwikkelingen reageren en waar mogelijk er zelfs op anticiperen. Daarbij willen we enerzijds de bestaande structuren versterken, door onze ziekenhuislocaties veilig te stellen, de zorgberoepen op te waarderen en het tekort aan huisartsen aan te pakken. Aan de andere kant willen we een gezondheidsplanning invoeren die rekening houdt met de toekomstige behoeften van de bevolking en die alle bijbehorende diensten in de Duitstalige Gemeenschap omvat.

SAMEN STERK

Integratie beperkt zich niet tot één enkel gebied, maar omvat vele actieterrains. Vooral in het licht van de huidige vluchtelingenproblematiek is het belangrijk dat wij naar een transversale oplossing voor alle bevoegdheidsdomeinen streven. De door ons beoogde maatregelen omvatten o. a. de uitwerking van een inburgeringscursus, de oprichting van een referentiecentrum voor mensen met een migratieachtergrond en het creëren van een wettelijke basis voor integratie.

ZELFSTANDIG OUDER WORDEN MOGELIJK MAKEN

De vergrijzing van de bevolking is een realiteit en heeft gevolgen voor de seniorenthematiek. Het totaalconcept voor het ouderenbeleid van de Duitstalige Gemeenschap moet de reeds bestaande initiatieven bundelen en aanbevelingen formuleren voor toekomstige projecten. Omdat de meerderheid van de ouderen de levensavond thuis wil doorbrengen, concentreren wij ons op een ouderenbeleid dat dicht bij de woonplaats staat. Tegelijkertijd willen we een aanzet geven tot innovatieve en alternatieve woonvormen, zonder de klassieke verzorgingsstructuren voor ouderen te verwaarlozen.

DIVERSITEIT IN PRAKTIJK BRENGEN

Inclusie betekent de volledige en effectieve deelname van mensen met een handicap aan de samenleving. Wij willen die inclusie bevorderen door andere dienstverleners, medewerkers, verantwoordelijken en verstrekkers te sensibiliseren, naar goede praktijkvoorbeelden te verwijzen en de mensen met een handicap meer mogelijkheden te geven. We willen voor mensen met een auditieve handicap een betere toegang tot de samenleving mogelijk maken. Tot slot willen we op het gebied van de barrierevrije informatie en communicatie nieuwe standaarden uitwerken en klemtonen leggen.

WIJ BOUWEN VOORT OP HET GEZIN

Wij ijveren voor een strategische netwerkvorming van gezinsgerelateerde bevoegdheden en streven daarbij naar de uitbouw en verdere ontwikkeling van aan de behoeften tegemoetkomende, gezinsvriendelijke voorzieningen voor kinderopvang en de verdere ontwikkeling van educatieve en gezinsbegeleiding. Een ander doel is de reorganisatie van een kinderbijslagmodel dat op maat van de gezinnen in de Duitstalige Gemeenschap gesneden is. Enkele maatregelen van het gezinsbeleid implementeren de aanbevelingen van het totaalconcept inzake gezinsbeleid.

KWALITEIT LIGHT IN ONZE NATUUR

Wij willen de hoge levenskwaliteit in de Duitstalige Gemeenschap nog verder stimuleren door de diversiteit van het cultuurlandschap, de biologische diversiteit, de natuurlijke ruimten en de harmonische structuren van dorpen en steden veilig te stellen en te versterken. Een aantrekkelijke leefregio trekt immers ook toeristen aan.

OSTBELGIEN BELEVEN

Toerisme speelt een centrale rol in de ontwikkeling van Ostbelgien als vestigingslocatie voor bedrijven. In het REK I werd met de hervorming van de Dienst voor Toerisme van de Oostkantons in het Toeristisch Agentschap Oost-België evenals met de uitwerking van een mission statement en een merkimago ("Ostbelgien") al belangrijk fundamenteel werk geleverd. In het belang van duurzaam toerisme willen wij ons toespitsen op drie aspecten: fietsen, wandelen en genieten. Naast een kwalitatief offensief op dit vlak, dat onder meer het opleidingsprogramma "ServiceQualität Ostbelgien" omvat, willen wij hoofdzakelijk in de toeristische infrastructuur investeren.

RUIMTELIJKE ORDENING: BRUISENDE STEDEN EN DORPEN

Wij willen zelf kunnen beslissen waar en wanneer er op het grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap wordt gebouwd. Om die reden streven wij naar de bevoegdheidsoverdracht op het gebied van ruimtelijke ordening van het Waals Gewest naar de Duitstalige Gemeenschap. Een dergelijke overdracht is momenteel door de 6e staatshervorming weliswaar niet aan de orde, maar moet op middellange termijn toch weer opgenomen worden. Ondanks dit feit werden in enkele werkgroepen al eerste mogelijke opties ter zake uitgewerkt. In het kader van het REK II willen wij de nieuwe Waalse wetgeving analyseren en via de erkenning van de Wirtschaftsförderungsgesellschaft als "Huis voor de bouwcultuur" voor een verdere bewustmaking zorgen.

AAN DE WOONRUIMTE VORM GEVEN

Hoge grondprijzen, armoede onder ouderen en sociale woningbouw - wij willen ons met de gepaste tools voorbereiden op de demografische uitdagingen van de toekomst. Daarom streven we al een aantal jaren naar een bevoegdheidsoverdracht voor de huisvesting van het Waalse Gewest naar de Duitstalige Gemeenschap. Na de beoordeling van het eindrapport van de desbetreffende werkgroep werd een lijst opgemaakt van knelpunten en nog open vragen. De Waalse Regering verklaarde in haar politieke beginselverklaring dat ze open staat voor gesprekken over de overdracht. Wij willen deze gesprekken benutten voor het opstellen van een voorontwerp van decreet over de overdracht van de bevoegdheid.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

Gedetailleerde informatie vindt u in de vier delen van het REK. Op dglive (www.dglive.be/rek) kunt u zowel een Duitse als een Franse versie van elk deel downloaden. De korte samenvatting van deel 4 is zowel in het Duits als in het Frans, het Nederlands en het Engels verkrijgbaar. Bovendien is er een versie in eenvoudige taal beschikbaar. Met uitzondering van de Franse vertaling van deel 4 is een papieren versie van alle REK-publicaties verkrijgbaar in Eupen (Ministerie en Regering van de Duitstalige Gemeenschap), Sankt Vith (Dienstverleningscentrum) evenals in Berlijn en Brussel (de plaatselijke vertegenwoordigingen van de Duitstalige Gemeenschap).

Actuele informatie over het REK vindt u op dglive (www.dglive.be/rek) of via de nieuwsbrief van de Duitstalige Gemeenschap, waarin ook altijd REK-thema's aan bod komen. U kunt zelf participeren via diverse activiteiten voor burgers die in het kader van het REK worden georganiseerd. Informatie hierover vindt u in de pers.

Voor vragen of suggesties neemt u contact op met de bevoegde verantwoordelijke in het Ministerie, Alexander Krings (tel.: +32 (0)87 596 436, e-mail: alexander.krings@dgov.be).

REGIONAAL ONTWIKKELINGSCONCEPT VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP

Verantwoordelijke uitgever	Norbert Heukemes, secretaris-generaal
Projectcoördinatie	Alexander Krings, adjunct voor regionale ontwikkeling
Grafische vormgeving	Margraff Concept Design
Drukwerk	Kliemo AG
Vertaling/Revisie	Luc Ockers

© Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap – september 2016
Gospertstraße 1, 4700 Eupen
Referentienummer: FbKOM.EV/06.01-01.040/16.80 D/2016/13.694/8
Meer informatie is te vinden op www.dglive.be/entwicklungskonzept.

WWW.DGLIVE.BE

